

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/309/2018
Identifikačné číslo spisu: 3711211591
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3711211591.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľke B. H., rod. J., zomrelej I., naposledy bývajúcej v J., o prejednanie dedičstva a zabezpečenia dedičstva, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 14 D 1174/2011, o dovolaní navrhovateľa A. D., bývajúceho v B., zastúpeného advokátom Mgr. Tomášom Michnicom, s o sídlom v Žiline, N a Priekope č. 174/13, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 24. mája 2017 sp. zn. 17 CoD 4/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 24. mája 2017 sp. zn. 17 CoD 4/2017 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo 6. decembra 2012, č. k. 14 D 1174/2011-54 zamietol návrh na zabezpečenie dedičstva a ďalším samostatným výrokom dedičské konanie o novoobjavenom dedičstve zastavil. Po právnej stránke aplikoval § 104 ods. 1 veta prvá, § 159 ods. 3 a § 175e ods. 1 O.s.p. Pre zabezpečenie dedičstva formou požadovaného zákazu nakladania s nehnuteľnosťami nevidel okresný súd dôvod, pretože nehnuteľnosti (resp. spoluvlastnícke podiely na nich), ktoré žiadal navrhovateľ prejednať v tomto náhradnom dedičskom konaní už prededené boli, a to uznesením Štátneho notárstva v Púchove č. k. D 51/55-19. Na jeho základe už nie sú dedičstvom, ale ich vlastníčkou je od roku 1956 B. K.. Z rovnakého dôvodu teda, že o majetku označenom navrhovateľom už bolo v dedičskom konaní po B. H. rozhodnuté, považoval uvedenú skutočnosť za prekážku konania, ktorú nemožno odstrániť. Výsporiadal sa aj s argumentom navrhovateľa, podľa ktorého štátne notárstvo nebolo oprávnené konať o dedičstve, ako aj s argumentom nedoručenia dedičského rozhodnutia U. D., založenom na nepravosti jej podpisu na doručenke.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľa uznesením z 24. mája 2017 sp. zn. 17 CoD 4/2017 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd zistil, že dôvody, pre ktoré navrhovateľ podal odvolanie nezakladajú nesprávnosť rozhodnutia okresného súdu, preto je odvolaním napadnuté rozhodnutie vecne správne. Akcentoval, že navrhovateľ nespochybnil

podpis dedičky U. D. na doručenke k uzneseniu Štátneho notárstva v Púchove č. k. D 51/55-19, na základe čoho bolo prijaté správne východisko, že majetok bol už v dedičskom konaní prejednaný.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie, ktoré dôvodil s poukazom na § 420 písm. b/, f/ CSP a § 421 CSP a § 424 CSP. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces videl v tom, že v opakovanom odvolacom konaní odvolací súd síce nahradil účastníka konania H. P. bez uznesenia jeho dedičmi, avšak konal na pojednávaní dňa 24. mája 2017 s U. R., ktorá v čase rozhodovania nemala spôsobilosť byť účastníkom konania, pretože v tom čase už nežila. Následne namietal aj nedostatočné zistenie skutkového stavu - majetkového stavu poručiťky a zároveň aj nesprávne právne posúdenie sporu. Navrhoval, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, eventuálne aj rozhodnutie okresného súdu a vec vrátil vecne príslušnému súdu späť na ďalšie konanie. Súčasne žiadal o odklad vykonateľnosti uznesenia krajského súdu.

4. Ostatní účastníci konania sa k dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, zákona č. 161/2015 Z.z. (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 420 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

8. V zmysle § 61 CSP má procesnú subjektivitu ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením (prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé) a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 Občianskeho zákonníka).

9. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením zo 6. decembra 2012 č. k. 14 D 1174/2011-54 návrh na zabezpečenie dedičstva zamietol, druhým výrokom konanie zastavil. Proti uvedenému rozhodnutiu podal odvolanie navrhovateľ. Odvolací súd uznesenie okresného súdu potvrdil uznesením z 24. mája 2017 č. k. 17 CoD 4/2017-143, kde konal s účastníčkou konania U. R. zomrelou dňa I., ktorá v čase rozhodnutia odvolacieho súdu nemala spôsobilosť byť účastníkom konania.

10. V danom prípade zo spisu vyplýva, že U. R. zomrela skôr, než odvolací súd vydal dovolaním napadnuté uznesenie. Odvolací súd rozhodol napriek tomu, že účastníčka konania stratila procesnú subjektivitu. Tým došlo k procesnej vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. b/ CSP. Existencia tejto vady zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia; zároveň je ale dôvodom, so zreteľom na ktorý dovolací súd musí dovolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť. Najvyšší súd v prípade výskytu vady tejto povahy napadnuté rozhodnutie zrušuje bez toho, aby ho podrobil meritórnemu dovolaciemu prieskumu (porovnaj napríklad sp. zn. 2 Cdo 5/2018).

11. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 449 ods. 2 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

12. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

13. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.